

“Το Πρώτο μου Πάσχα”

Γρηγόριος Ξενόπουλος

Αυτές τις μέρες ξαναγυρίζω πάντα στα παιδικά μου χρόνια. Και θυμάμαι τις θαυμάσιες εκείνες γιορτές που χαιρόμουν στην πατρίδα μου, όταν ήμουν μικρό αμέριμνο^[1] παιδί κι είχα τους καλούς μου γονείς να με φροντίζουν και να μ' οδηγούν σε όλα. Φυσικά και στην εκκλησία ή στα «θρησκευτικά μου καθήκοντα»...

Όσο ήταν χειμώνας, η μητέρα μου μ' έπαιρνε μαζί της στον Αϊ-Γιάννη ή στη Φανερωμένη, τις γειτονικές μας εκκλησίες, που λειτουργούσαν κάπως αργά – από τις οχτώ η μια, από τις εννιά η άλλη. Μα όταν έμπαινε η άνοιξη, που μπορούσα να ξυπνώ και να βγαίνω πιο πρωί, ο πατέρας μου μ' έπαιρνε στην Επισκοπιανή ή στον Άγιο Χαράλαμπο, εξοχικές εκκλησίτσες αυτές, σ' ένα ωραίο παραθαλάσσιο προάστιο, που λειτουργούσαν από τις επτά. Μετά τη λειτουργία κάναμε κι ένα ωραίο περίπατο στους κήπους και γυρίζαμε λιγάκι κουρασμένοι μα πολύ ευχαριστημένοι κι οι δυο.

Ω, ήταν τόσο όμορφα! Η άνοιξη είχε στολισμένες τις πρασινάδες με μαργαρίτες άσπρες και κίτρινες, με ολοκόκκινες παπαρούνες και μ' άλλα γαλάζια ή μαβιά αγριολούλουδα. Τι πολύχρωμο το χαλί που απλωνόταν στα χωράφια! Το έβλεπα κι από την ανοιχτή πόρτα της εκκλησιάς, καθώς άκουγα τα ψαλσίματα, τις ευχές και τα ευαγγέλια. Τα ευαγγέλια προπάντων

μ' άρεσαν πολύ. Είναι τόσο ποιητικά αυτά που λένε πριν και μετά το Πάσχα. Πρώτα των Βαϊών^[2] – και συνήθως απ' αυτή την Κυριακή άρχιζα να πηγαίνω στις εξοχικές εκκλησίες – έπειτα της Ανάστασης, έπειτα του Θωμά^[3], των Μυροφόρων^[4], της Σαμαρείτιδας^[5]...

Ο παπα-Λογοθέτης, εφημέριος στον Αϊ-Χαράλαμπο, πολύ γραμματισμένος, τα έλεγε θαυμάσια. Κι όχι ψαλτά με μπάσα^[6] και σιγόντα^[7], όπως σ' άλλες εκκλησίες· αλλά διαβαστά, καθαρά, σταράτα^[8], λέξη προς λέξη, και μ' έκφραση, με τόνο ώστε να καταλαβαίνει το νόημα κι ο αγράμματος. Κι αλήθεια, στις εκκλησίες εκείνες το περισσότερο πήγαιναν απλοί, ταπεινοί άνθρωποι του λαού – ψαράδες, βαρκάρηδες, κηπουροί, μυλωνάδες. Και σου 'κανε χαρά να τους βλέπεις ντυμένους κυριακάτικα, ν' ακούνε με τόση ευλάβεια και με τόση προσοχή τα λόγια του Κυρίου...

Τη Μεγάλη όμως Εβδομάδα και το Πάσχα, όλη μου η «εκκλησία» ήταν, την Κυριακή το πρωί, η Ανάσταση που γινόταν στο ύπαιθρο, και κατόπιν η λειτουργία : Δεύτε λάβετε φως, Χριστός Ανέστη, Εν αρχή ην ο λόγος και τα λοιπά. Δεν μ' έβγαζαν έξω βράδυ, κι ούτε στα Νυμφία^[9] με πήγαιναν, ούτε στην Ακολουθία των Παθών, ούτε στη λιτανεία του Επιταφίου, που μόνο την πένθιμη μουσική της άκουγα από μακριά, αν τύχαινε να ξυπνήσω τη νύχτα της Μεγάλης Παρασκευής.

Έτσι δεν ήξερα καλά τι προηγήθηκε απ' την Ανάσταση. Μόνο, από την Κυριακή των Βαϊών, πως ο Χριστός μπήκε θριαμβευτικά στα Ιεροσόλυμα. Αλλά τι έκαμε κει, τι τον έκαμαν, άκρες μέσες: Κάποιος Μυστικός Δείπνος, κάποιος σταυρικός Θάνατος, κάποια Ταφή σε καινό^[10] μνημείο... Τι να ήταν αυτά; Πώς να είχαν γίνει; Μόλις είχα μια ιδέα.

Κι άξαφνα... τα έμαθα όλα! Είχα μεγαλώσει, φαίνεται, εκείνο το χρόνο, κι οι γονείς μου με πήραν μαζί τους παντού. Έτσι άκουσα και τα φοβερά εκείνα ευαγγέλια της Μεγάλης Πέμπτης και της Μεγάλης Παρασκευής και το «Σήμερον κρεμάται!»...

Είδα και τον Χριστό με το αγκαθένιο του στεφάνι στο μαύρο σταυρό, ένα μεγάλο Χριστό σαν αληθινό... Έπειτα τον είδα και νεκρό, ξαπλωμένο στο χρυσό Επιτάφιο (κι ο Χριστός του Επιταφίου στη Ζάκυνθο δεν είναι κεντημένος σε πανί, είναι ζωγραφισμένος σε ξύλο, σαν εικόνα περικομμένη, όπως κι ο Εσταυρωμένος). Και θυμάμαι ακόμα τι αλλιώςτικη εντύπωση, τι μεγαλύτερη χαρά μου έκανε το Πάσχα στην εκκλησίτσα την πρώτη φορά, αφού είχα ακούσει πια και δει και μάθει όλα τα προηγούμενα. Μπορώ να πω πως αυτό ήταν το πρώτο μου Πάσχα.

Γιατί όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα την είχα περάσει με το πένθος, με τη λύπη των Παθών. Είχα παρακολουθήσει τον Χριστό στο μαρτύριό του, στην αγωνία του, στο θάνατό του· είχα ακούσει και τη Διαθήκη του, είχα παρακαθήσει και στο Μυστικό Δείπνο, είχα ακολουθήσει και την εκφορά^[11] του, κλαίγοντας μαζί με τη Θλιμμένη Μητέρα, που κι αυτή ακολουθούσε ζωγραφιστή σε μια μεγάλη εικόνα σαν αληθινή: «Ω γλυκό μου έαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον» ...

Γι' αυτό το «Χριστός Ανέστη» μου έκαμε ύστερα τόση χαρά, τόση αγαλλίαση^[12]. γι' αυτό μου φάνηκε σαν μια υπέρτατη ικανοποίηση, σαν μια νίκη, σαν ένας θρίαμβος. Εκείνος που φόρεσε για εμπαιγμό^[13] ψεύτικη πορφύρα. Εκείνος που ποτίστηκε χολή και ξίδι και μαστιγώθηκε και καρφώθηκε σε ξύλο και πέθανε μαρτυρικά σαν άνθρωπος, έβγαине ζωντανός από τον τάφο κι ανέβαινε στον ουρανό σαν Θεός!

Έτσι έπρεπε να είναι. Για να μου δώσει τόση χαρά η Ανάσταση, έπρεπε να προηγηθεί το Πάθος· για να μου κάμει τόση εντύπωση το Πάσχα, έπρεπε να γνωρίσω τη Μεγάλη Εβδομάδα. Μαθαίνοντας όσα έμαθα εκείνο το χρόνο, μάθαινα τη ζωή, που ως τότε ήμουν πολύ μικρός για να την ξέρω, αφού οι γονείς που με φρόντιζαν και μ' οδηγούσαν, δεν με πήγαιναν παρά στις χαρούμενες κυριακάτικες λειτουργίες και με προφύλαγαν απ' τα λυπητερά, που δεν ήταν ακόμα για μένα. Έτσι και στη ζωή : Τη χαρά, την αληθινή χαρά, την κατακτούμε ύστερα από αγώνα και αγωνία, ύστερα από κόπο και λύπη. Πριν από κάθε μας Πάσχα, πρέπει να περάσουμε μια Μεγάλη Εβδομάδα.

Ω, αυτό το ξέρετε και σεις από τώρα. Μήπως την εβδομάδα των διαγωνισμών του σχολείου, που προηγείται από τη νίκη και τη χαρά του άριστα, δεν την ονομάζετε... Μεγάλη Εβδομάδα; Γελάτε, ε;...Και του χρόνου!

(Από το περιοδικό "Η Διάπλασις των Παίδων")

Γρηγόριος Ξενόπουλος

[1] **αμέριμνος** = ξένοιαστος.

[2] **Κυριακή των Βαΐων** = μια Κυριακή πριν το Πάσχα γιορτάζεται η ανάμνηση της θριαμβευτικής εισόδου του Χριστού στα Ιεροσόλυμα.

[3] **Κυριακή του Θωμά** = την πρώτη Κυριακή μετά το Πάσχα η εκκλησία μνημονεύει τη συνάντηση του Χριστού με τον Απόστολο Θωμά, που πείστηκε για την Ανάσταση όταν άγγιξε τις πληγές από τα καρφιά της σταύρωσης.

[4] **Κυριακή των Μυροφόρων** = τη δεύτερη Κυριακή μετά το Πάσχα γιορτάζονται οι Μυροφόρες, οι γυναίκες που ακολούθησαν τη διδασκαλία του Χριστού, άλειψαν με αρώματα το σώμα του για την ταφή και πρώτες έμαθαν το χαρμόσυνο νέο της Ανάστασής του από τον άγγελο.

[5] **Κυριακή της Σαμαρείτιδας** = την τρίτη Κυριακή μετά το Πάσχα μνημονεύεται η συνομιλία του Χριστού με μια γυναίκα που συνάντησε κοντά σ' ένα πηγάδι στην περιοχή της Σαμάρειας.

[6] **μπάσος** = βαθύφωνος.

[7] **σιγόντο (ιταλικά secondo)** = η δεύτερη φωνή

[8] **σταράτος** = ξεκάθαρος, σαφής.

[9] **τα Νυμφία** = δυο από τα πιο γνωστά τροπάρια της Μεγάλης Εβδομάδας είναι τα : «ΐδού, ο Νυμφίος έρχεται» και «Τον νυμφώνα Σου βλέπω».

[10] **καινός** = καινούργιος.

[11] **η εκφορά** = η μεταφορά του νεκρού στον τάφο.

[12] **η αγαλλίαση** = η ανακούφιση.

[13] **ο εμπαιγμός** = η κοροϊδία.